

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI

OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

DENOV TADBIRKORLIK VA PEDAGOGIKA INSTITUTI

JITIMIY-IQTISODIY FAKULTETI
«TARIX VA FALSAFA» KAFEDRASI

Ro'ykatga olindi

№ 12.2022
2022 yil «27.08.»

“TASDIQLAYMAN”

DTPI o'quv ishlari bo'yicha prorektori:

Z.U.Berdinazarov
dots. Z.U.Berdinazarov
“FZ” 08 2022 yil

3-kurs uchun
O'zbekiston davlatchilik tarixi
fanidan

ISHCHI O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:

104000 - Gumanitar soha
120000 - Gumanitar fanlar

Ta'lilm sohasi:

5120300 - Tarix (Jahon mamlakatlari bo'yicha)

Ta'lilm yunalishni:

Semestr	Umumiy ajratilgan vaqt (soat)				
ar	Hamma	Auditoriyadagi soat			
bo'yicha	si	Jami	Ma'ruba	Semenar	Mustaqil ish
taqsimoti					
3-semestr	136	68	26	42	68
4-semestr	60	30	14	16	30
Jami	196	98	40	58	98

Mazkur ishchi o'quv dasturi 5120300 – Tarix yo'ralishi 3-kurs talabalariga "O'zbekiston davlatchiligi tarixi" fanini o'qitish uchun mo'jallangan. Ishchi o'quv dasturi "O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2020 yil 29 avgustdag'i 452-soni bilan ma'qillangan "O'zbekiston davlatchiligi tarixi" fanining o'quv dasturi asosida ishlab buyting bilan ma'qillangan "O'zbekiston tarixi va arxeologiya" dasturi bakalavr talabalarining zaruriy tayyorlarligi darajasi va bilmulari inzamuniiga qo'yildi. Dastur bakalavr talabalarining zaruriy tayyorlarligi darajasi va bilmulari inzamuniiga qo'yildi. Dastur bakalavr talabalarining zaruriy tayyorlarligi darajasi va bilmulari inzamuniiga qo'yildi. Dastur bakalavr talabalar asosida tayyortlangan.

Tuzuvchi:
N.I.Kasanova
Depov tadbirkorlik va pedagogika instituti
Tarix va falsafa kafedrasi o'qituvchisi

Taqrizchilar:
(p.h.d. S.Qo'shaqov)
Termiz davlat universiteti "O'zbekiston tarixi va arxeologiya"
kafedrasi o'qituvchisi

Fanning ishchi o'quv dasturi Tarix va falsafa kafedrasining 2022 yil ___ avgustdag'i ___-sonli yig'ilishida muhokamaidan o'tgan va fakultet kengashiga muhokama qilish uchun tavsija etilgan.

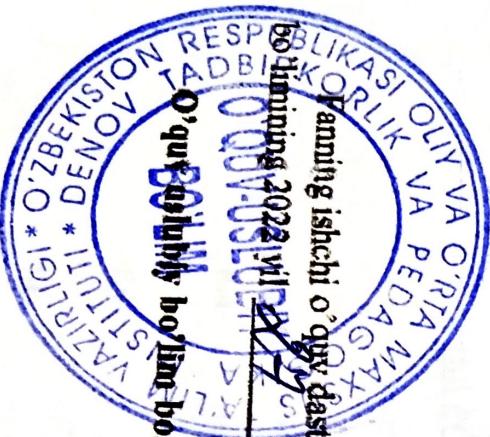
Kafedra mudiri: D.Yalubova

Fanning ishchi o'quv dasturi Ijtoiy iqtisodiy fakulteti kengashida muhokama etilgan va tasdiqlashg'ut tavsija qilingan (2022 yil ___ avgustdag'i ___-sonli bayoncina).

Fakultet kengashi rafsi: Z.Rahmatullayev

Fanning ishchi o'quv dasturi Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti o'quv uslubiy tasdiqlashg'ut tavsija qilingan (2022 yil ___ avgustdag'i ___-sonli majlisida tasdiqlangan).

O'quv uslubiy borilin boshlig'i: Sh.Amankulov

Kirish

O'zbekiston Respublikasi, o'z mustaqilligiga erishgach, zamonaviy davlatchilik tizimini barpo etish va rivojlanurishga alohida e'tibor qaradi. Ushbu ustivor yo'nalijsidagi jadal harakatlarni amalga oshirishidan o'zbek valqining davlatchilik sohasida to'plagan ko'p asrlik boy tarixiy tajribasini atroficha o'r ganish va undan samarali foydalanish masalasi o'zining dolzarbliji bilan ajralib turadi. Shu nuqtai-nazardan, taqdim etilayotgan fan nazariy va amaliy ahamiyatiga ega. Hamda. «Kadrlar tayyorlash milliy dasturi»da ko'rsatib o'ulgan talaba-yoshlarning tarixiy dunyoqarashini boyitish, ularda mustaqil fikmi qaror toptirish, tarixni mukammal darajada bilish, insoniyat sivilizasiyasining yutuqlaridan va tajribasidan to'la bahramand bo'lish, umumimmoniy qadriyatlarini anglab yetishta ko'maklashish va dunyo niqyosida mayjud bo'lgan muammolarning tarixiy ildizlarini izlab topish kabi dolzab masalalarni o'r ganadi.

O'zbekiston xalqlari o'z tarixi va milliy qadriyatlarni o'r ganishga bo'lgan ehtiyojidan kelib chiqib, ajodolarimizdan meros turli moddiy-ma'naviy yodgorliklarni tadqiq etish ishlari qo'llab-quvvatlammoqda. Respublika rahbariyati bu borada tashabbuskorlik ko'rsatib, tarixchi, arxeolog va sharqshunos olmlar oldiga valqimizning qadim tarixini qaytadan, haqqoniy ravishda varatish vazifasini qo'ydi. Xususan, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1998 yil 27 iyulda «O'zRFA Tariix instituti faoliyatini takomillashtirish to'g'risida»gi qarori e'ton qilindi. 1998 yil 11 avgustda bo'lib o'tgan akademik Yulnoj G'ulomov nomidagi «O'zbek davlatchiliği tarixini o'r ganish» Respublika ilmiy seminarida tayyorlangan «O'zbek valqi davlatchiliği tarixi konsepsiysi» loyihasida esa ilk o'rta asrlar davriga alohida e'tibor qaratildi.

Shuningdek, «O'zbek davlatchiliği tarixi» fani haqidagi bilimlamiy qaror topshinish mayjud manbalar va ilmiy addiyotlar handa olib borilayotgan tadqiqot ishlarni o'r ganish, fan bo'yicha to'plangan iig'or tajribalar, talab va takliflarilarni o'z ichiga qamrab oladi.

O'quv fanining maqsadi va vazifalari

O'zbekiston tarixining o'ta qiziqarli va murakkab jarayonlarida davlatchilik tarixqiyotining o'mi va ahamiyati beqiyos bo'lganligi, uning evolyusiyasida mayjud bo'lgan ko'plab bosqichlar, tamoyillar, yo'nalishlar, qonuniyatlameng o'ziga nos ekanligi to'g'risida talabalarga chuqur bilimlar berish o'quv fanining asosiy maqsadidir.

Ushbu maqsaddan kelib chiqib quyidagi vazifalar belgilandi:

- Turli davrlarda o'zbek davlatchiliqning rivojlanishiha ichki ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy va madaniy omillarning ta'sirini ochib berish;
- Davlatchilik taraqqiyoti va xalqaro munosabatlar o'rasisidagi bog'iqlik tomonlarini atroficha tahil etish;

O'zbekiston hujudlarinda mayjud bo'lgan davlatlarning rivojlanishidagi asosiy tendensiyalari

O'zbek salqining o'ziga nos madaniyat, mentaliteti, urf-sodlari va m'analarining davlatchilik

tarixi, o'ziga ta'siri ko'rib chiqish.

O'qua jarayonda fan ma'nusa, seminar, mustaqil ish kabi o'qitish turli va interfael usullaridan

ikhlazni uzoq o'tishga borib taqish, uming ko'p asrlik nivoyishida ro'y beragan vroqalar va jarayonlar to'g'risida talabalar chuqur bilmlarga ega bilsHLari kerak, davlatchilik tarajisi o'rnning asusligi, alarmi to'g'ri tushumshlari kozm

O'qua fan bo'yicha qizallagan bilmalmi ilmiy-tadqiqot va ilmiy-pedagogik fakultetlarda o'qituvchi bo'yicha tadqiqot ishlarni olib borish ko'nikmaliga ega

Fanning o'qua religiagi boshqa fanlar bilan o'zaro bog'liqligi va usubiy jihadan ketma-ketligi "Markazishmaslik" kabi fanlar bilan o'zaro bog'liq. Yuqorida nomlanilgan olingan fanlar bo'yicha belimlar taqdim etilishi qizan fanni chaquqni o'zlashtirga yordam beradi

Fan o'qitushda zamonaviy texnologiyalar o'quv fanning talabalarini imkoniyatini orqali immet resurslari katta ahalyatiga ega. Ular fanga oid faktologik materiallar bezimi kengaytish, o'qua jarayonini usubiy jihatdan boyitish, mal'motlarni talabalarga yanaqda tushunarliq, yetkazish uchun ahalyatlardir. Pedagogik texnologiyalar, o'z navbata, talabalarning faoliyini, mustaqil fikrlashta qilishlarni oshiradi, pedagogik va talabalar o'rasiagi akadem

mustahkamlaydi

II. Asosiy nazariv qism (ma'ruza moshg'ulotlari)

II.I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

I-mavzu. Kirish. Davlatchilik tushunchasi va uning kelib chiqishi
Xondashuvlar. Davlatlar paydo bo'lshining ishlab chiqarish usuliga asoslangan "Shaxq yo'li".
Mulkechilikka asoslangan "Yevropacha yo'li". Davlatning kelib chiqishi to'g'risidagi nazarivlar.
Boshqaruw asoslarining shakllanishi va davlatarning tashkil topishi. Qadimgi davlatlarning
rivoyjlanish bosqichlari, ijtimoiy iqtisodiy munosabatlar, boshqaruw tuznidagi funksiyalar, iqtisodiy
funksiyalari, ijtimoiy funksiyalari, harbiy-sivosiy funksiyalari, hududiy funksiyalari va ularning
faoliyatani.

2-mavzu. O'zbekistonda qadimgi davlatchilikning turlari va boshqaruw shakli

O'zbekiston xududida rivoj topgan ilk shahar-davlatlar. Anamoniylarning cheklamagan
podsho hokimiyati (mutloq monarxiya) Satrapliklarda boshqaruw tizimi; Aleksandr
Makedonskiyning boshqaruw faoliyatini yumon-bakriya davlat boshqaruw tartibi va davlat tuzimi.
Devonda Qang' davlatlari hududi va boshqaruw tizimi; Kushon davlati (podsholigida) xo'jalik
boshqaruvi.

3-mavzu. Ilk o'rta asrlarda davlatchilik va boshqaruv

(V-VIII asr o'rtalarigacha)

Eftaliylar davlatida ijtimoiy-iqtisodiy tuzumi. Turk xoqonligi va uning ma'muriy tuzilishi.
Ijtimoiy iqtisodiy tuzumi va davlat boshqaruw tartiblari (Noqon) el, ulus maxalliy boshqaruvi, tuman
xokimliklari, qishloq va shahar jamoalari.

4-mavzu. Rivoyjlangan o'rta asrlar davlatchiliqi va boshqaruvi

Arablarining O'rta Osiyon istilo etishi va ularning Movarounnahdagi boshqaruvi; ijtimoiy
sivosiy jarayonlar. O'rta Osiyonda islam dinnинг tarqalishi va yetakchi mayqega ega bo'lishi;
mahalliy boshqaruw tartibi. Semoniylar davlati; ijtimoiy-sivosiy jarayonlar; davlat boshqaruw tartibi;
huquqiy munosabatlar. Orohoniylar davlati; ma'muriy tuzilishi. Hududi: davlat boshqaruvi
tartiblari. Ijtimoiy – sivosiy tuzumi (Noqon-Qoroxon); huquqtariboti. G'aznaviylar va
Saljo'qiy larning boshqaruw tizimi. Xorazmshoh-anushteginiylar davlatining ma'muriy tuzilishi.
Boshqaruw tartiblari; ijtimoiy iqtisodiy hayoti. Chig'atoy ulusi-ma'muriy tuzilishi va boshqaruw
tartiblari; harbiy-sivosiy va davlat boshqaruwining qator topishi. Ijtimoiy – iqtisodiy hayoti.

5-mavzu. Amir Temur va temuriylar davrida Movaraunnahr va

Xurosonda davlatchilik rivoji

Amir Temuring sivosiy hokimiyatini qo'liga olishi va markazlashgan davlat asoslarining
varatilishi. Amir Temur zukko, tajribali va sivosatdon, buyuk davlat arbobi. Davlat boshqaruvidagi
islohotlar. Amir Temuring el yurtni o'z tasarrufi va itoatida tutish uchun tuzgan o'n ikki «tuzugi»:
davlat boshqaruvida dargoh va devonlar. Dargoh eng oly davlat idorasi. Devondagi Vazirlar
(birinchisi Vaziri a'zam; ikkinchisi-harbiy vazir; uchinchi – turli sabablarga ko'ra nazortsiz qolgan
mol-mulklar, sayyoqlar va ziyoratchilar ishlari boyicha mutasaddi, to'rtinchi-moliya vazir,
beshinchisi-adiya vazir; otinchisi-nazoratchi, devoni mushrifga rahbarlik qilgan; yettinchisidevoni insho) faoliyatni.
oltinchi-nazoratchi, devoni mushrifga rahbarlik qilgan; yettinchisidevoni insho) faoliyatni.

Ma'muriy hududiy boshqaruvi. Davlatni 4 uluslarga bo'lib boshqarish. Saroydagi mansab va
unvonlar. Diniy va qozixonona unvonları. Harbiy mansablar. Amir Temuring harbiy islohati va uning
bugungi kundagi ahamiyati.

6-mavzu. So'nggi o'rta asrlarda o'zbek xonliklari; ma'muriy tuzilishi va davlat boshqaruvi

	O'zbekiston hududida rivoj topgan ilk shahar-davlatlar: boshqaruvin tizimi va davlat tizimi. Ahamoniylar. Aleksandr Makedonskiy va Yunon-Baqriya davlatlari va ularning boshqaruvin asoslari	2
2.1	Qang'i. Davon davlatlari. Kushon davlati (podsholigi). Hududi va boshqaruvin tizimi	2
2.2		
3	Ilk o'rta asrlarda davlatchilik va boshqaruvi (V-VIII asr o'rtalarigacha)	4
3.1	Xioniylar va kidariylar davlati. Etialiylar davlatida ijtimoiy-iqtisodiy tuzumi	2
3.2	Turk xoqonligi va uning ma'muriy tuzilishi va boshqaruvin tizimi. Ilk o'rta asrlarda Markaziy Osiyoda mahalliy hokimliklar. Sug'd, Xorazm, Toxariston, Choch, Eloq	2
4	Rivojlangan o'rta asrlar davlatchiliği va boshqaruvi	6
4.1	Arablarning O'rta Osiyon iстило etishi va ularning Movaraumnahrdagi boshqaruvi: ijtimoiy-siyosiy jarayonlar. Somoniylar va Qoravoniylar davlat: ma'muriy tuzilishi, hududi, davlat boshqaruvin tiziblari	2
4.2	G'aznaviylar va Saljuqiylarning davlat boshqaruvin tizimi.	2
4.3	Xorazmshoh-anushteginiylar davlatining ma'muriy tuzilishi, boshqaruvin tiziblari. Chig' atov ulusi-ma'muriy tuzilishi va boshqaruvin tiziblari	2
5	Amir Temur va temuriyler davrida Movarounnahr va Xurosonda davlatchilik rivoji	2
5.1	Amir Temur va temuriyler davrida Movarounnahr va Xurosonda davlatchilik rivoji	2
6	So'nggi o'rta asrlarda ozbek xonliklari: ma'muriy tuzilishi va davlat boshqaruvi	8
6.1	Shayboniylar Asiltaroniylar sifolasi hukmronligi davrida Bunoro xonligida davlat boshqaruvi va ma'muriy tizimi	2
6.1	Mang'itlar sifolasi hukmronligi davrida Bunoro amilligida davlat boshqaruvi va ma'muriy tizimi	2
6.3	Xiva xonligi: hududi, mu'muriy tuzilishi, markaziy va mahalliy boshqaruvin tiziblari	2
	V-semestr bo'yicha jami:	26
6.4	Qo'qon xonligi: hududi, mu'muriy tuzilishi, markaziy va mahalliy boshqaruvin tiziblari	2
7	Turkistonda Rossiya imperiyasi mustamlaka boshqaruvin tuzumining qaror topishi	2
7.1	Turkistonda Rossiya imperiyasi mustamlaka boshqaruvin tuzumining qaror topishi	2
8	O'zbekiston mustabid sovet davlati tarkibida	4
8.1	1917-yil siyosiy jarayonlarida Turkiston. Turkiston Muxtoriyati milliy demokratik davlatchilikning dastlabki tajribasi	2

8.2	O'zbekiston SSRning tashkil topishi va boshqaruvning ma'muriy-buvruqbozlik tizimi	2
9	Mustaqil O'zbekiston davlatining tashkil topishi	6
9.1	O'zbekistonda davlat boshqaruving yangitizimining shakllanishi va rivojlanib borishi. Davlat hokimiyati va boshqaruvni demokratlashtirish	2
9.2	Mustaqillik yillarida Qoraqalpog'iston Respublikasi davlatchiligi taraqqiyoti	2
9.3	"Harakatlar strategiyasi": O'zbekiston boshqaruvidagi islohotlar	2
	V-semestr bo'yicha jami:	14
	O'quv fani bo'yicha jami:	40

III. Seminar mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar
 Seminar mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar o'lgan nazariy bilimlarini mustahkamlash bilan birga, seminarlar mavzulari bo'yicha tayyoragarlik ko'rsh jarayonida qo'shimcha adabiyotlar va tarixiy manbalar bilan tanishish orqali qo'shimcha bilin oladilar. Natijada ularning bilim doiralari ilmiy jihatdan asoslangan holda kengayadi.

Seminar mavzulari va ular bo'yicha ajratilgan soatlar taqsimoti (V,VI semestrlar)

Nº	Seminar mavzulari	Soat
Kirish. Davlatchilik tushunchasi va uning kelib chiqishi.		
1	Kirish. Davlatchilik tushunchasi va uning kelib chiqishi.	2
Boshqaruv asoslarining shakllanishi va davlatlarning tashkil topishi.		
2	"Davlatchilik" tushunchasi. Davlatning kelib chiqishi tug'risidagi nazariyalar	4
3	Boshqaruv asoslarining shakllanishi va davlatlarning tashkil topishi	2
O'zbekistonda qadimgi davlatchilarning turlari va boshqaruv shakli		
4	Ahamoniylar, Aleksandr Makedonskiy va Yunon-baqtiy davlatlari va ularning boshqaruv asosları	4
5	Qang'i, Davon davlatlari. Kushon davlati (podsholigi). Hududi va boshqaruv tizimi	2
Ilk o'rta asrlarda davlatchilik va boshqaruv (V-VIII asr o'rta larigacha)		
6	Xioniyilar, Kidariylar va Eftaliylar davlatida ijtimoiy-iqtisodiy tuzumi	8
7	Turk xoqonligi va uning ma'muriy tuzulishi va boshqaruv tartibi	2
8	Ilk o'rta asrlarda Markaziy Osiyoda mahalliy hokimliklar: Sug'd, Xorazm, Toxariston, Choch, Eloq	2
9	Arablarning O'stia Osiyoni istilo etishi va ularning Movaraunnahrdagi boshqaruvi: ijtimoiy-siyosiy jarayonlar	2
Rivojlangan o'rta asrlar davlatchiligi va boshqarivi		
10	Somoniyilar davlati: ijtimoiy-siyosiy jarayonlar, davlat boshqaruv tartibi va huquqiy munosabatlari.	10
11	Qoraxoniyilar davlati: ma'muriy tuzilishi, hududi, davlat boshqaruv tartiblari	2
12	G'aznaviylar va Saljuqiylarning davlat boshqaruv tizimi	2

	qitmoiy tuzum, aholisi va xo'jalik hayoti.	konspekt qilish. Individual vazifalarni bajarish	hafta	
3.	O'rta Osiyo satrapliklarida boshqaruv tizimi (Axmomyalar hukmronligi davridagi).	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	3-hafta	4
4.	4. Kushon podsholigi davridagi boshqaruv tizimi.	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	4-hafta	4
5.	Turk hoqonligi boshqaruv tizimi.	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	5-hafta	4
6.	Arablar hukmronligi davridagi mahalliy boshqaruv tizimi.	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	6-hafta	4
7.	Anushtegin-xorazmshohlar davlat boshqaruvi.	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	7-hafta	4
8.	Temuriylar davrida Movarounnahr va Xuroson boshqaruvining o'ziga nos xususiyatlari	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	8-hafta	4
9.	Buxoro amirligining ma'muriy bo'linishi va mahalliy boshqaruv.	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	9-hafta	4
10.	Xiva xonligida markaziy va mahalliy boshqaruv tizimi	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	10-hafta	4
11.	Qo'qon xoligining boshqaruv tizimi.	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	11-hafta	4
12.	Rossiya imperiyasining Turkiston ulkasidagi mustamlaka ma'muriy boshkaruv tizimi va mustamlakachilik siyosati.	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali qurollar tayyorlash	12-hafta	4
13.	Turkiston ulkasini boshkarish xususida 1865-1916 yillarda kabul kilingan qonun loyihalari (Nizomlar) va ularning	Adabiyotlardan konspekt qilish.Ko'rgazmali	13-hafta	4

	mustamlakachilik mustaxkamlashdagi ahamiyati.	tizimini	quollar tayyorlash		
14.	Mustamlaka boshqaruv tizimida hokimiyat, politsiya va sud organlari, ularning jazolash funksiyalarini kengayishi.	Adabiyotlardan konsept qilish.Ko'rgazmali quollar tayyorlash	14- hafta	4	
15.	Turkiston ASSRning tashkil etilishi (sovetlarning V o'lka s'ezdi) va boshqaruv xususiyatlari.	Adabiyotlardan konsept qilish.Ko'rgazmali quollar tayyorlash	15- hafta	4	
16.	Milliy – hududiy chegaralanish. O'zbekiston SSRning tuzilishi.	Adabiyotlardan konsept qilish.Ko'rgazmali quollar tayyorlash	16- hafta	4	
17.	O'zbekiston Davlat suverenitetining e'lon qilinishi.	Adabiyotlardan konsept qilish.Ko'rgazmali quollar tayyorlash	17- hafta	4	
18.	Markaziy Osiyoda Rossiya imperiyasining mustamlaka boshkaruv tizimining o'rnatilishi. Turkiston general –gubernatorligi boshqaruv byurokratik apparati faoliyati	Adabiyotlardan konsept qilish.Ko'rgazmali quollar tayyorlash	18- hafta	4	
19.	Turkiston general –gubernatorligining ma'muriy bo'linishi va boshqaruv tizimi. Mustamlaka boshqaruv tizimida sud va politsiya organlari funksiyalari.	Adabiyotlardan konsept qilish.Ko'rgazmali quollar tayyorlash	19- hafta	4	
20.	1917-yil siyosiy jarayonlarida Turkiston. Turkiston Muxtoriyati milliy demokratik davlatchilikning dastlabki tajribasi.	Ko'rgazmali quollar tayyorlash	20 - hafta	4	
21.	O'zbekistonda milliy davlatchilikni demokratik tamoyillar asosida qaror topishi: Qonun chiqaruvchi, ijro etuvchi va sud hokimiyati.	Adabiyotlardan konsept qilish.Ko'rgazmali quollar tayyorlash	21- hafta	4	
22.	O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining shakllantirilishi. Demokratik saylov tizimini barpo etilishi va uning asosiy tamoyillari.	Adabiyotlardan konsept qilish.Ko'rgazmali quollar tayyorlash	22- hafta	4	
23.	Ko'ppartiyaviylik va parlamintarizmning rivojlanishi.	Adabiyotlardan konsept qilish.Ko'rgazmali quollar tayyorlash	23- hafta	4	
24.	Mustaqillik yillarda Qoraqalpog'iston Respublikasi davlatchiligi taraqqiyoti.	Adabiyotlardan konsept qilish.Ko'rgazmali quollar tayyorlash	24- hafta	2	
25.	2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishlari bo'yicha	Adabiyotlardan konsept qilish.Ko'rgazmali	25- hafta	4	

Harakatlar strategiyasida davlat va jamiyat qurilishi takomillashtirishning yo'nalishlari	tizimini ustuvor	qurollar tayyorlash		
---	------------------	---------------------	--	--

- 25-23 ta bajarsa 5-baho**
22-20 ta bajarsa 4-baho
19-17 ta bajarsa 3- baho
16- va undan kam bo'lsa 2 baho

V. Fan bo'yicha kurs ishi.

Kurs ishi fan mavzulariga taalluqli masalalar yuzasidan talabalarga yakka tartibda topshiriq shaklida beriladi. Kurs ishining hajmi, rasmiylashtirish shakli, baholash mezonlari fan ishchi dasturida va tegishli kafedra tomonidan belgilanadi. Kurs ishining bajarish talablarida fanga oid bilim, ko'nikma va malakalarni shakllantirishga xizmat qilishi kerak.

- Kurs ishi yozganda talaba tadqiqot ishida zarur bo'lgan bir yo'la bir necha vazifani bajaradi:
- ↳ kurs davomida kasbi bo'yicha o'tilgan mansus fanlardan olingen bilimlarni amaliyotda kompleks qo'llashga o'rghanadi.
 - ↳ kurs ishi yozish jarayonida o'qish davomida turli fanlardan egallangan bilimlarga bir necha bor qayta va qayta murojaat qiladi. Bu bilimlar xotirasida qaytarilaverib, uning malakasiga aylana boshlaydi.
 - ↳ kurs ishini yozganda talaba xar turli adabiyotlarni ko'rib, ular bilan tanishadi, ularni ilmiy tahlil qiladi. Shu tufayli uning adabiyotlar bilan ishlash ko'nikmasi malakaga aylana boradi. Va, nixoyat, kurs ishini yozganda talaba o'z fikrlarini boshqalarga yozma til orqali ifoda eta olish ko'nikmasini egallaydi.

Shuningdek, kurs ishining maqsadi talabalarni mustaqil ishslash qobiliyatini rivojlantirish, oлган nazariy bilimlarini qo'llashda amaliy ko'nikmalar hosil qilish va zamonaviy bilim ko'nikmalarini shakllantirishdir.

Kurs ishlari (loyinxalari) fan bo'yicha o'quv faoliyati turi sifatida qaraladi va uni o'r ganishga ajratilagan soat chegarasida bajariladi.

Kurs ishning taxminiy mavzulari:

1. "Avesto" ning O'rta Osiyo viloyatlari qadimgi tarixi, ijtimoiy tuzumi, iqtisodiy hayoti va ma'nnaviy madaniyatini o'r ganishdagagi muhim ahamiyati.
2. Ilk davlatlar davridagi iqtisodiy va ijtimoiy tuzum: aholisasi va xo'jalik hayoti.
3. O'rta Osiyo satrapliklarida boshqaruv tizimi (Axmoniyalar hukmronligi davridagi).
4. Kushon podsholigi davridagi boshqaruv tizimi.
5. Qang' va Davon hududi va boshqaruv tizimi.
6. Eftaliylar davlati davrida siyosiy, ijtimoiy, iqtisodiy hayot
7. Turk xokonligi boshqaruv tizimi.
8. Arablar xukmronligi davridagi maxalliy boshqaruv tizimi.
9. Somoniylar davlati: ijtimoiy-siyosiy jarayonlar, davlat boshqaruv tartibi, huquqiy munosabatlar.
10. Qoraxoniylar davlati: ma'muriy tuzilishi, hududi, davlat boshqaruv tartiblari
11. Anushtegin-xorazmshohlar davlat boshqaruvi.
12. Amir Temurning siyosiy hokimiyatni qo'nga olishi va markazlashgai davlat asoslarining yaratilishi.
13. Amir Temur davlatining boshqaruv tizimi va harbiy islohotlari.
14. Shayboniyilar va Ashtarxoniyilar davrida Buxoro xonligining boshqaruv tuzumi: markaziy va mahalliy boshqarushi
15. Buxoro amirligining ma'muriy bo'linishi va mahalliy boshqaruv.
16. Qo'qon xonligi: hududi, mu'muriy tuzilishi, markaziy va mahalliy boshqaruv tartiblari.
17. Vassal Xiva xonligida boshqaruv tartiblari.

3. Sagdullaev A.S., Maylonov O. O'zbekistonda davlat boshqaruvi tarixi. – T.: Akademiya, 2006.
4. Pribuladze D.B. Nejopriyata gosudarstvennosti Uzbekistana. – T.: Uzbekistan, 2009.
5. Erkaev A. O'zbekiston yo'li. – Toshkent: Ma'naviyat, 2011.
6. Eshov B.J. O'zbekistonda davlat va mahalliy boshqaruvi tarixi 1-2 kitob. – T.: Yangi asr avlodagi, 2019.

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. Mirziyoev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni qat'iyat bilan davom etdirib, yangi bosqichga ko'taramiz. T. I. – Toshkent: O'zbekiston, 2017.
2. Mirziyoev Sh.M. Qonun ustuvortigi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. Toshkent: O'zbekiston, 2017.
3. Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va oljanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent: O'zbekiston, 2017.
4. Mirziyoev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birlgilikda barpo etamiz. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti lavozimiga kirishish tantanah marosimiga bag'ishlangan Oly Majlis palatalarining qo'shma majlisidagi nutq. T.: «O'zbekiston» 2016.
5. Karimov I.A. O'zbekiston: milliy istiqlol, iqtisod, siyosat, mafkura. – Toshkent: O'zbekiston, 1996. T. I.
6. Karimov I.A. Tarixiy xotirasiz kelajak yo'q. – Toshkent: Sharq, 1998.
7. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat-engilmas kuch. – T.: Ma'naviyat, 2008.
8. Karimov I.A. O'zbekiston mustaqillikka erishish ostonasida. – Toshkent. O'zbekiston, 2011.
9. Karimov I.A. Ona yurtimiz baxtu iqboli va buyuk kelajagi yo'lida xizmat qilish – eng olyi saodatdir. – T.: O'zbekiston, 2015.
10. Sagdullaev A.S. Qadimgi O'rta Osiyo tarixi. T., 2004.
11. Eshov B.J. O'zbekistonda davlat va mahalliy boshqaruvi tarixi. – T.: Yangi asr avlodagi, 2012.
12. Tarix shohidhgi va saboqlari: chorizm va sovet mustamlakachiligi davrida O'zbekiston milliy boyliklarining o'zlashtirilishi. \ Loyiha rahbari, mas'ul muharrir: D.A. Alimova. – T.: Sharq, 2001.
13. Murtazaeva R.H. O'zbekistonda millatlararo munosabatlari va bag'rikenglik. – Toshkent: Universitet, 2007.
14. O'zbekiston Milhiy Entsiklopediyasi. 13-jiddlik. T.: O'zME, 2000-2006.
15. O'zbekiston tarixi. T.: Universitet, 1997.
16. O'zbekistonning yangi tarixi. Birinchi kitob. Turkiston Chor Rossiyasi mustamlakachiligi davrida. Mas'ul muharrir M.Jo'raev. – T.: Sharq, 2000.
17. O'zbekistonning yangi tarixi. Ikkinci kitob. O'zbekiston sovet mustamlakachiligi davrida. Mas'ul muharrir M.Jo'raev. – T.: Sharq, 2000.
18. Ziyoev X. O'zbekistonning mustaqillik uchun kurashlari tarixidan. T., 2000.
19. Ziyoev X. Turkistonda Rossiya tajovuzi va hukmronligiga qarshi kurash. T., 1998.
20. Azamat Ziyo O'zbek davlatchiligi tarixi: (Eng qadimgi davrdan Rossiya bosqiniga qadar). T., 2000.
21. Abduraxmon Tole. Abulfayxon tarixi. T.: Fan, 1959.
22. Abduxoliq Abdurasul o'g'li. Chin va Mochin. – T.: Fan, 2006.
23. Abu Bakr ibn Jafar Narshaxiy. Buxoro tarixi T.: Kamalak, 1995.
24. Abu Rayhon Beruniy qadimgi xalqlardan qolgan yodgorliklar. Tanlanma asarlar I jild, T.: Fan, 1968.
25. Abu Rayxon Beruniy. Hindiston. 2-jild.-T., 1965.
26. Abu Nasr Farobi. Fozil odamlar shahri. - T., 1993.
27. Abulg'oz. Shajarai turk. T.: Cho'lpon, 1990.
28. Avesto / Asqar Maxkam tarjiması. – Toshkent: Sharq, 2001.
29. Askarov A. Eng qadimgi shahar. - T., 2001.

47. Lyusen Keren. Amir Temur sultanati. - T., 1999.
48. Maxim Qoshg'ariy. Devoni lo 'g'ot'i turk. 1-3 jiddar. - T.: Fan, 1960-1963.
49. Ma'naviyat yuldo'zları. - T., 2001.
50. Mirzo Ulug'bek. To'rt ulus tarixi. - T., 1994.
51. Musaev N.U. O'rta Osiyoda dehqonchilik madaniyati va agrar munosabatlardan tarixidan (Tosh davri oxiridan - XX asr boshlariga qadar). - Toshkent: Fan, 2005.
52. Muhammadiyor ibn Arab Qatag'an. Musaxkir al-bilod. / Fors tilidan tarjima, izohlar mualliflari I. Bekjonov, D. Sangirova. - Toshkent: Yangi asr avlod, 2009.
53. Muhammadjonov A. Temur va temuriylar sultanati. - T., 1994.
54. Nasaviy. Siyrat as-Sulton Jaloliddin Manguberdi. - T.: 1999.
55. Nizomulmulk. Siyosatnomalar. - T.: Adolat, 1997.
56. Nizomiddin Shomiy. Zafarnoma. - T.: O'zbekiston, 1996.
57. Raxmonov N. Turk xoqonligi. - T., 1993.
58. Rtveladze E.V., Saidov A.X., Abdullaev Ye.V. Qadimgi O'zbekiston sivilizatsiyasi: davlatchilik va huquq tarixidan lavhalar. - T., 2001.
59. Sulaymonova F. Sharq va g'arb. - T.: Fan, 1991.
60. Temur tuzuklari. - T.: 1991, 1996.
61. Temur va Ulug'bek davri tarixi. - T.: 1996.
62. Xondamir. Habib us-siyar. - T.: 1941.
63. Sharhsuddinov R. O'zbekistonda sovetlarning qulqlashtirish siyosati va uning fojeali oqibatlari. - T., 2001.
64. Sharafiddin Ali Yazdiy. «Zafarnoma». - T.: Sharq, 1997.
65. Shorijozov K. O'zbek xalqining shakllanish jahayoni. - T., 2001.
66. O'zbekiston tarixining eng asosiy sanalari. - T., 2006.
67. G'afforov Sh.S. Tarix va taqdir: Rossiya imperiyasidan Turkistonga ko'chirilganlar. - T., 2006.
68. Hofiz Tanish Buxoriy. Abdullanoma. I-II jild. T.: Sharq, 1999-2000.
69. Isaev Y. Abu Ali ibn Sino. - T.: Tafakkur, 2010.
70. To'raev B. Abu Rayhon Beruniy. - T.: Tafakkur, 2010.
71. Eshev B.J. O'zbekiston davlatchiligi tarixi (o'quv qo'llanma). - Toshkent: Ma'rifat, 2009.
72. Zamonov A. Buxoro xoqonligi harbiy boshqaruvi tizimi (Shayboniyalar sulolasi davrida). - Toshkent: Bayoz, 2017.
73. Abdurazzok Samarkandiy. Matla us-sa'dayn va majmua ul baxrayn. T.: Fan, 2008.
74. Abduraxmon Tole. Abulfazxon tarixi. - T.: Fan, 1959.
75. Abduxolik Abdurasul ugli. Chin va Mochin. - T.: Fan, 2006.
76. Abu Ali Ibn Sino. Donish-name. Kniga znanii. - Dushanbe, 1957.
77. Abu Bakr ibn Jafar Narshaxiy. Buxoro tarixi. - T.: Kamalak, 1995.
78. Abu Djafar Muxammad al-Tabariy. Istoriya at-Tabariy T.: Fan, 1987.
79. Abu Nasr Farobi. Fozil odamlar shaxri. - T., 1993.
80. Abu Rayxon Beruniy kadimgi xalklardan kolgan yodgorliklar. Tanlanma asarlar I jild. - T.: Fan, 1968.
81. Abulgozi. Shajara tur k. - T.: Chulpon, 1990.
82. A vesto /Asker Maxkam tarjimasi. - T.: Shark, 2001. ~ 383 b.
83. Askarov A. Eng kadimgi shaxar. - T., 2001.
84. Axmedov B.A. O'zbekistonning atokli tarixshuhos olimlari. - T., 2003.
85. Axmedov B.A. O'zbek ulti. - T.: Meros, 1991.
86. Bunyodov Z.M. Anushtegin-Xorazmshoxlar davlati. - T., 1998.
87. Bariev O. Xorazmshoxlar-Temuriylar. - T., 1999.
88. Gaspirinskiy I. Xayot va mamot masalasi. - Toshkent, Ma'naviyat, 2006.
89. Gerodot. Istoriya. V devyati knigax / Per. s grecheskogo i komment. G.A. Stratanovskogo. - M.: OLMA-PRYESS Invest, 2004. - 639 s.